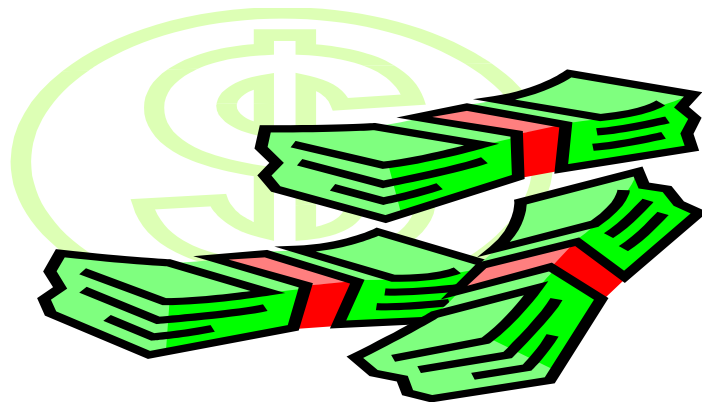

กฎหมายเกี่ยวกับ การเงินการคลัง

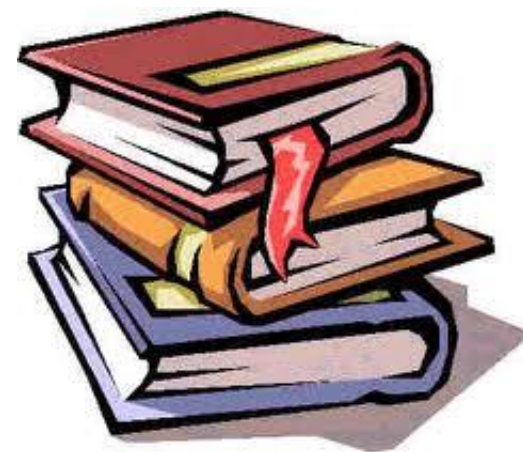

รัฐธรรมนูญ

กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 62

“รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 62 (ต่อ)

“กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างน้อยต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการเงินการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 140

“การจ่ายเงินแผ่นดิน จะกระทำได้เฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือ กฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง หรือกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เว้นแต่ ในกรณีจำเป็น รรีบด่วน จะจ่ายไปก่อนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีเช่นว่านี้ ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายชั่วคราว ในพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย หรือพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 141

“งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลางก่อน”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 141 (ต่อ)

รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของรัฐสภา ศาล องค์การอิสระ และองค์กรอัยการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ในกรณีที่เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรอาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ รัฐสภา ศาล องค์การอิสระ หรือองค์กรอัยการจะยื่นคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการการโดยการโดยตรงก็ได้”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 142

“ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 143

- หน้าที่ในการพิจารณาพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในชั้นรัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 144

“ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะแปรญัตติเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการ มิได้ แต่อาจแปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนรายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) เงินสงฆ์ใช้ต้นเงินกู้
- (2) ดอกเบี้ยเงินกู้
- (3) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 144 (ต่อ)

ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือ คณะกรรมาธิการ การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำ ด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก วุฒิสภาหรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อม ในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 144 (ต่อ)

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เห็นว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสอง ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา และศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสอง ให้การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวเป็นอันสิ้นผล ถ้าผู้กระทำการดังกล่าวเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำการนั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพ นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น แต่ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กระทำการ หรืออนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามี การกระทำดังกล่าวแล้ว แต่มิได้สั่งยับยั้งให้คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้อยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีมติ และให้ผู้กระทำการดังกล่าวต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 144 (ต่อ)

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรร
เงินงบประมาณโดยรู้ว่าการดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืน
บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าได้บันทึกข้อโต้แย้ง
ไว้เป็นหนังสือหรือมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ ให้พ้นจากความรับผิดชอบ

การเรียกเงินคืนตามวรรคสามหรือวรรคสี่ ให้กระทำ
ได้ภายในยี่สิบปีนับแต่วันที่มีการจัดสรรงบประมาณนั้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 144 (ต่อ)

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการสอบสวนเป็นทางลับโดยพลัน หากเห็นว่าการณามีมูล ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการต่อไปตามวรรคสาม และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และศาลรัฐธรรมนูญหรือบุคคลใดจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้แจ้งมิได้”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 145

“ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว
ให้นายกรัฐมนตรีรอไว้ห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติ
นั้นจากรัฐสภา ถ้าไม่มีกรณีต้องดำเนินการตามมาตรา 148 ให้นำ
ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันพ้น
กำหนดเวลาดังกล่าว”

กฎหมายว่าด้วย เงินคงคลัง

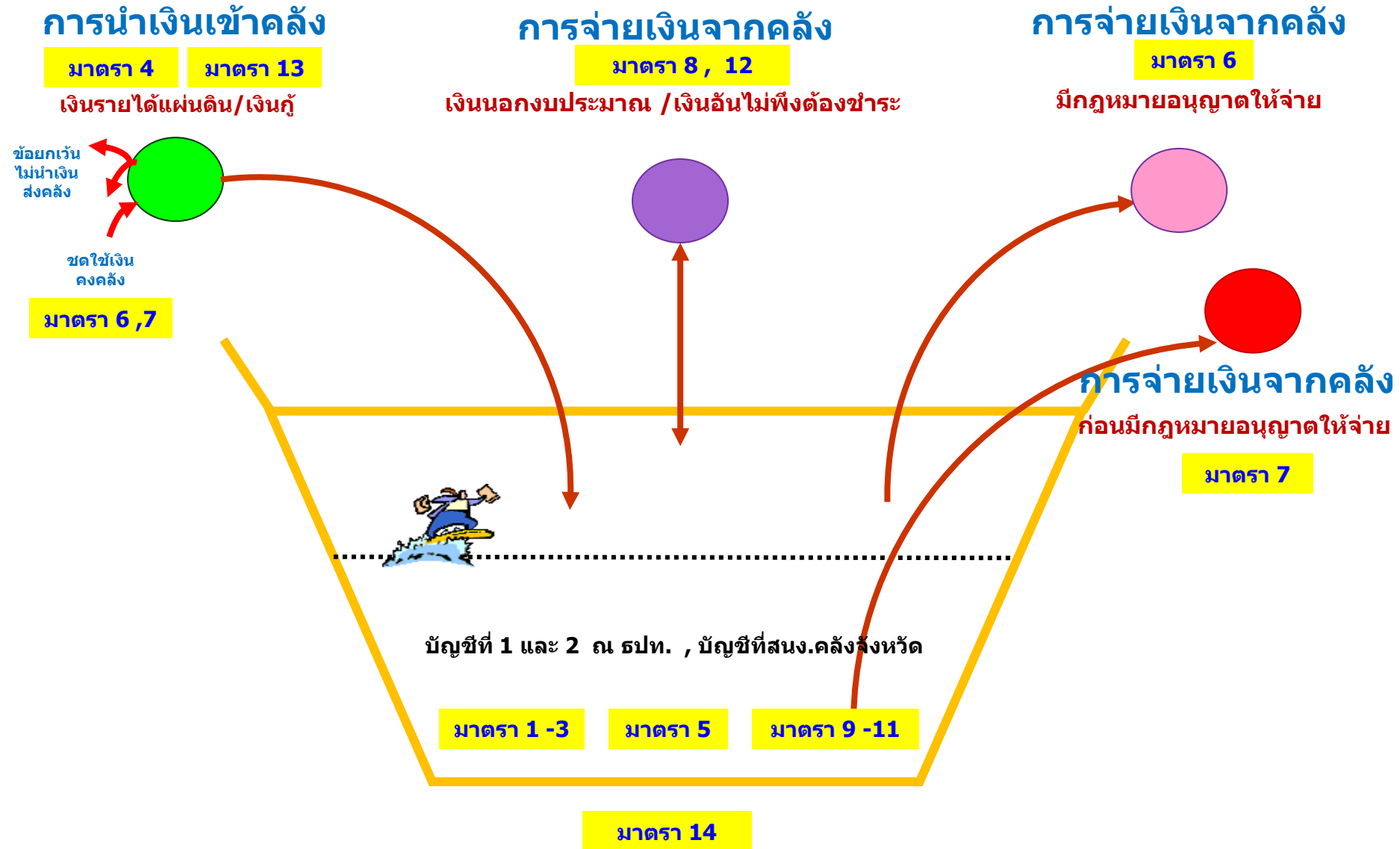

พรบ.เงินคงคลัง 2491

- มาตรา 1 -3 การบังคับใช้ และคำนิยามศัพท์
- มาตรา 4 การรับเงินเข้าคลัง และข้อยกเว้น
- มาตรา 5 เงินคงคลังบัญชี 1 และ 2
- มาตรา 6 การจ่ายเงินคงคลังกรณีเงินงบประมาณ กรณีปกติและพิเศษ
- มาตรา 7 การจ่ายเงินคงคลังก่อนที่มีกฎหมายอนุญาตให้จ่าย
- มาตรา 8 การจ่ายเงินคงคลังกรณีเงินนอกงบประมาณ
- มาตรา 9 -11 บุคคลที่มีอำนาจสั่งจ่ายเงินคงคลัง
- มาตรา 12-13 การจ่าย-รับเงินคงคลัง กรณีเงินทุน/ทุนหมุนเวียน
- มาตรา 14 การรักษาการกฎหมาย

พรบ.เงินคงคลัง 2491

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเงินคงคลัง

. กรมสรรพากร

. กรมสรรพสามิต

. กรมศุลกากร

. รัฐวิสาหกิจ

. ส่วนราชการ

. สำนักงานบริหาร
หนี้สาธารณะ

. ส่วนราชการ

. รัฐวิสาหกิจ

. สำนักงานบริหาร

หนี้สาธารณะ

กรมบัญชีกลาง

สำนักงานประมาณ / ธนาคารแห่งประเทศไทย

ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น

กฎหมายว่าด้วย วิธีการงบประมาณ

โครงสร้างของ พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561

คำนิยาม และผู้รักษาการตามกฎหมาย

หมวด 1 บททั่วไป

หมวด 2 ลักษณะของงบประมาณ

หมวด 3 หน้าที่และอำนาจของผู้อำนวยการ

หมวด 4 การจัดทำงบประมาณ

ส่วนที่ 1 การขอตั้งงบประมาณรายจ่าย
ส่วนที่ 2 งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ

หมวด 5 การบริหารงบประมาณรายจ่าย

หมวด 6 การควบคุมงบประมาณ

หมวด 7 การประเมินผลและการรายงาน

ส่วนที่ 1 การประเมินผล
ส่วนที่ 2 การรายงาน

หมวด 8 ความรับผิด

บทเฉพาะกาล

สาระสำคัญของ พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561

“หน่วยรับงบประมาณ” หมายความว่า

หน่วยงานของรัฐที่ขอรับหรือได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่าย และให้หมายความรวมถึงสภาอากาศไทยด้วย

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(1) ส่วนราชการ

(2) รัฐวิสาหกิจ

(3) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(4) องค์การมหาชน

(5) ทุณหมนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

(6) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(7) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

ผู้รักษาการตามกฎหมาย : นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

การควบคุมงบประมาณ

มาตรา 37 ให้รัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย และเพื่อการนี้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินดังกล่าวด้วย

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมงบประมาณรายจ่าย ให้รัฐมนตรีมีอำนาจเรียกให้หน่วยรับงบประมาณเสนอข้อเท็จจริงตามที่เห็นสมควร และให้มีอำนาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบสมุด บัญชี เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ของหน่วยรับงบประมาณได้ โดยให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่รัฐมนตรีมอบหมายเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

การควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่าย

การควบคุมงบประมาณ

มาตรา 38 ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่กำกับหรือควบคุม กิจการของหน่วยรับงบประมาณ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับ หรือควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณให้มีการใช้จ่ายงบประมาณภายในวงเงิน งบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรร และเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างเคร่งครัด

ในกรณีของหน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ ให้ผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นมีหน้าที่รับผิดชอบ ในการกำกับหรือควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง

ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับ ควบคุม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ

การควบคุมงบประมาณ

มาตรา 39 ให้หัวหน้าหน่วยรับงบประมาณมีหน้าที่ควบคุมการใช้งบประมาณรายจ่ายให้เป็นไปตามแผนงานหรือรายการและภายในวงเงินงบประมาณรายจ่ายตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วย งบประมาณรายจ่าย หรือตามที่มีการโอน หรือได้รับจัดสรรตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 40 หน่วยรับงบประมาณจะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้แต่เฉพาะตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายหรือตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายอื่น การจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อนุมัติตามมาตรา 34 โดยต้องได้รับอนุมัติเงินจัดสรร จากผู้อนุมัติก่อนการจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพัน เว้นแต่กรณีที่เป็นการจ่ายตามงบประมาณรายจ่ายบุคลากร และรายจ่ายอื่นที่ผู้อนุมัติกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีให้หน่วยรับงบประมาณจ่ายเงิน หรือก่อหนี้ผูกพันได้โดยไม่ต้องขออนุมัติเงินจัดสรร

ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วน คณะรัฐมนตรีมีอำนาจอนุมัติให้หน่วยรับงบประมาณจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายก่อนได้รับเงินจัดสรรตามวรรคหนึ่ง

การจ่ายเงินเพื่อก่อหนี้ผูกพันจะกระทำได้แต่เฉพาะตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

การควบคุมงบประมาณ

มาตรา 41 รายการงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายที่จะต้องก่องหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ ให้ผู้อำนวยการรวบรวมรายการงบประมาณรายจ่ายที่จะต้องก่องหนี้ผูกพัน และวงเงินที่คาดว่าจะต้องก่องหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายในปีต่อ ๆ ไป รวมทั้งจำนวนเงินเพื่อเหลือเพื่อขาด เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติการก่องหนี้ผูกพันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่กฎหมายว่าด้วย งบประมาณรายจ่ายมีผลใช้บังคับ และเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว ให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

การก่องหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ

การควบคุมงบประมาณ

มาตรา 42 ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และมีใช้กรณีตาม มาตรา 41 คณะรัฐมนตรีมีอำนาจอนุมัติให้หน่วยรับงบประมาณก่อนนี้ผูกพันเกินกว่า หรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ใน กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายได้

เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติการก่อหนี้ผูกพันตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการก่อหนี้ผูกพัน งบประมาณรายจ่ายตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนดในมาตรา 41 ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 43 การขอเบิกเงินจากคลังตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณใด ให้กระทำได้ แต่เฉพาะภายใน ปีงบประมาณนั้น

ในกรณีที่ไม่สามารถเบิกเงินจากคลังได้ภายในปีงบประมาณ ให้ขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังได้เฉพาะใน กรณีที่ หน่วยรับงบประมาณได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ และได้มีการกันเงินไว้ตามระเบียบเกี่ยวกับการ เบิกจ่ายเงินจากคลังแล้ว

การขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังตามวรรคสอง ให้ขยายออกไปได้อีกไม่เกินหกเดือนของปีงบประมาณถัดไป เว้นแต่มีความจำเป็นต้องขอเบิกเงินจากคลังภายหลังเวลาดังกล่าว ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเพื่อขอขยายเวลา ออกไปได้อีกไม่เกินหกเดือน

การควบคุมงบประมาณ

มาตรา 44 ในกรณีที่เป็งบประมาณรายจ่ายข้ามปี การขอเบิกเงินจากคลังให้กระทำได้ แต่เฉพาะภายในเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย เว้นแต่เป็นงบประมาณรายจ่ายข้ามปีที่ได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นกำหนดเวลา และได้มีการกันเงินไว้ตามระเบียบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลัง ก็ให้ขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังต่อไปได้อีกไม่เกินหกเดือน แต่หากมีความจำเป็นต้องขอเบิกเงินจากคลังภายหลังเวลาดังกล่าวให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเพื่อขอขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินหกเดือน

มาตรา 45 ให้มีเงินทุนจำนวนหนึ่งโดยให้รัฐมนตรีจ่ายจากคลัง เรียกว่า “เงินทุนสำรองจ่าย” เป็นจำนวนห้าหมื่นล้านบาท เงินทุนนี้ให้นำไปจ่ายได้ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนเพื่อประโยชน์แก่ราชการแผ่นดิน และงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ไม่เพียงพอ ทั้งนี้ โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีและเมื่อได้จ่ายเงินไปแล้ว ให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดเชยในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายเพื่อสมทบเงินทุนนั้นไว้จ่ายต่อไปในโอกาสแรก

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 19 เมษายน 2561

มีผลบังคับใช้ 20 เมษายน 2561

ความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 62

“รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม”

“กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการเงินการคลัง ด้านรายได้และรายจ่าย ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ”

วัตถุประสงค์ของ พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

- เพื่อให้มีกฎหมายหลักเกี่ยวกับวินัยการเงินการคลังที่ชัดเจน
- เพื่อให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคงอย่างยั่งยืนต่อฐานะการเงินและการคลังของประเทศ
- นำบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยการเงินการคลังที่กำหนดไว้ในกฎหมายต่าง ๆ มากำหนดไว้ในกฎหมายฉบับเดียว

โครงสร้างของ พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

คำนิยาม และผู้รักษาการตามกฎหมาย

หมวด 1 บททั่วไป

หมวด 2 นโยบายการเงินการคลัง

ส่วนที่ 1 คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

ส่วนที่ 2 การดำเนินการทางการคลังและงบประมาณ

หมวด 3 วินัยการเงินการคลัง

ส่วนที่ 1 รายได้

ส่วนที่ 2 รายจ่าย

ส่วนที่ 3 การจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ

ส่วนที่ 4 การก่อหนี้และการบริหารหนี้

ส่วนที่ 5 เงินนอกงบประมาณ

ส่วนที่ 6 การคลังท้องถิ่น

หมวด 4 การบัญชี การรายงานและการตรวจสอบ

หมวด 5 การตรวจเงินแผ่นดิน

บทเฉพาะกาล

สาระสำคัญของ พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

- (1) ส่วนราชการ
- (2) รัฐวิสาหกิจ
- (3) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ
- (4) องค์การมหาชน
- (5) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล
- (6) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- (7) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

ผู้รักษาการตามกฎหมาย : นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หมวด 1 บททั่วไป (มาตรา 6 - 9)

คณะรัฐมนตรี

- ต้องพิจารณา ประโยชน์ที่รัฐหรือประชาชนจะได้รับ ความคุ้มค่า และภาระการเงินการคลังที่เกิดขึ้น แก่รัฐ ความเสี่ยงและความเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลัง ของรัฐอย่างรอบคอบ
- ไม่บริหารราชการแผ่นดินโดยมุ่ง สร้างความนิยมทางการเมือง
- ต้องรักษาวินัยในกิจการที่ เกี่ยวกับเงินแผ่นดินตามกฎหมายนี้ อย่างเคร่งครัด

มีประสิทธิภาพ
โปร่งใส
ตรวจสอบได้

ความคุ้มค่า ต้นทุน และผลประโยชน์
เสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
และสังคม ความยั่งยืนทางการคลัง

นโยบายการคลัง การจัดทำงบประมาณ การจัดหา
รายได้ การใช้จ่าย การบริหารการเงินการคลัง และ
การก่อหนี้

การกู้เงิน การลงทุน การตรากฎหมาย
การออกกฎ หรือการดำเนินการใด ๆ ที่มีผลผูกพัน
ทรัพย์สินหรือก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลัง

รัฐ

เสริมสร้างวินัยให้ประชาชนเสียภาษีอากรให้ครบถ้วน

ต้องรักษาวินัยการเงินการคลังตามกฎหมายนี้และ
กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

หมวด 2 นโยบายการเงินการคลัง

ส่วนที่ 1 คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ (มาตรา 10 - 12)

องค์ประกอบ

นายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	รองประธานกรรมการ
ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	กรรมการ
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	เลขานุการ
และให้สำนักงานเศรษฐกิจการคลังปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการ	

หน้าที่และอำนาจ

- (1) กำหนดวินัยการเงินการคลังเพิ่มเติมจากที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือในกฎหมายอื่น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ โดยไม่กระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ
- (2) จัดทำและทบทวนแผนการคลังระยะปานกลาง
- (3) เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการงบประมาณ การจัดเก็บรายได้ การบริหารหนี้สาธารณะ การบริหารทรัพย์สิน และปัญหาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเงินการคลังของรัฐ
- (4) กำหนดสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น สัดส่วนงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ สัดส่วนการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายข้ามปีงบประมาณ สัดส่วนการก่อหนี้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย และสัดส่วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 50
- (5) กำหนดนโยบายและกำกับดูแลการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง
- (6) กำหนดอัตราการจัดซื้อจัดจ้างหรือการสูญเสียรายได้ของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 28
- (7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง กำหนดสัดส่วนต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต่องบประมาณหรือภาระทางการคลังในอนาคต พ.ศ. 2561
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง กำหนดอัตราลดหย่อนค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้ของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 28 พ.ศ. 2561
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง พ.ศ. 2561
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง กำหนดกรอบในการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2561
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง หลักเกณฑ์การรายงานสถานะหนี้สาธารณะหนี้ภาครัฐ และความเสี่ยงทางการคลัง พ.ศ. 2561

การกำหนดสัดส่วนของคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

สัดส่วนตัวเลขเกี่ยวกับการตั้งงบประมาณ	สัดส่วนที่คณะกรรมการฯ กำหนด
1. สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน	2.0 - 3.5
2. สัดส่วนงบประมาณเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรัฐบาลรับภาระ	2.5 - 3.5
3. สัดส่วนการก่องนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายข้ามปีงบประมาณ	10
4. สัดส่วนการก่องนี้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย	8
5. อัตราชดเชยค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้ของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 28	30

การกำหนดสัดส่วนของคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

สัดส่วนตัวเลขเกี่ยวกับกรอบในการบริหารหนี้สาธารณะ	สัดส่วนที่คณะกรรมการฯ กำหนด
1. สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	70
2. สัดส่วนภาระหนี้ของรัฐบาล ต่อประมาณการรายได้ประจำปีงบประมาณ	35
3. สัดส่วนหนี้สาธารณะที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ต่อหนี้สาธารณะทั้งหมด	10
4. สัดส่วนหนี้สาธารณะที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ต่อรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการ	5

ส่วนที่ 2 การดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณ (มาตรา 13 - 30)

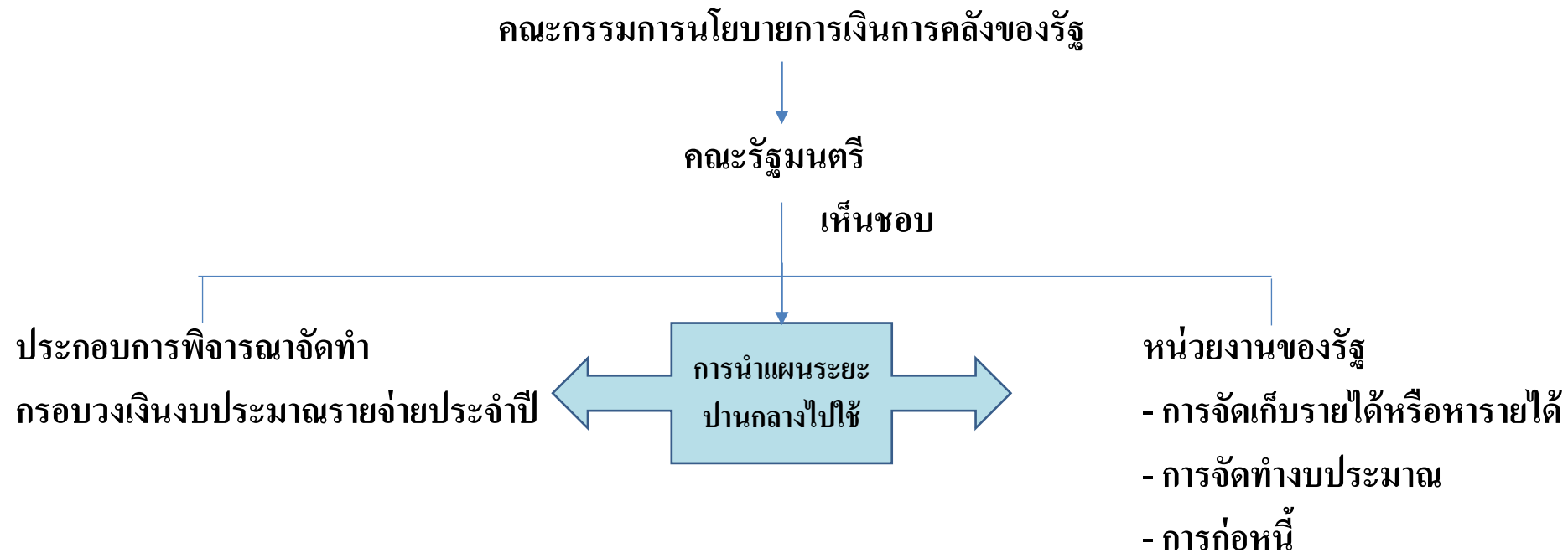

- **แผนการคลังระยะปานกลาง (MEDIUM TERM FISCAL FRAMEWORK : MTFF)**

- ใช้เป็นแผนแม่บทหลักสำหรับการวางแผนการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ แผนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และแผนการบริหารหนี้สาธารณะ
- ให้คณะกรรมการฯ จัดทำแผนการคลังระยะปานกลางให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณทุกปี โดยให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- แผนการคลังระยะปานกลางให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี และอย่างน้อยต้องประกอบด้วย
 - (1) เป้าหมายและนโยบายทางการเงินการคลัง
 - (2) สถานะและประมาณการเศรษฐกิจ
 - (3) สถานะและประมาณการการคลัง ซึ่งรวมถึงประมาณการรายได้ ประมาณการรายจ่าย ดุลการคลัง และการจัดการกับดุลการคลั้่งนั้น
 - (4) สถานะหนี้สาธารณะของรัฐบาล
 - (5) ภาระผูกพันทางการเงินการคลังของรัฐบาล

- แผนการคลังระยะปานกลาง (MEDIUM TERM FISCAL FRAMEWORK : MTFF)

วินัยการเงินการคลังในการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณ

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (มาตรา 21)

- ต้องมีเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องใช้จ่ายเงินระหว่างปีงบประมาณ โดยไม่สามารถรอกงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไปได้
- ให้ระบุที่มาของเงินที่จะใช้จ่ายตามงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมด้วย

การตั้งงบประมาณรายจ่ายงบกลาง (มาตรา 22)

- ให้ตั้งได้เฉพาะในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นที่ไม่อาจจัดสรรหรือไม่สมควรจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบได้โดยตรง

การจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐสภา ศาล องค์การอิสระ อัยการ

- เพียงพอกับการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระ
- ยื่นคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการ
- จัดให้มีระบบการจัดทำ การใช้ จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล กำกับดูแลการใช้ จ่ายเงิน และระบบการควบคุม ภายใน

การโอนงบประมาณรายจ่าย (มาตรา 24)

- การโอนงบประมาณรายจ่ายระหว่างหน่วยงานของรัฐจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายอนุญาตให้กระทำได้

การไม่นำรายได้
ส่งคลัง

มาตรา 25

การเสนอกฎหมายที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐไม่ต้องนำเงินรายได้หรือเงินอื่นใดส่งคลัง ให้กระทำได้เฉพาะในกรณีที่มีความจำเป็นและเกิดประโยชน์ในการที่หน่วยงานของรัฐนั้นจะมีเงินเก็บไว้เพื่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของตน โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อนเสนอกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี

การเก็บภาษี
อากรหรือ
ค่าธรรมเนียม
เพิ่ม

มาตรา 26

เสนอกฎหมายที่มีบทบัญญัติให้จัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐนั้น หรือเพื่อการหนึ่งการใดเป็นการเฉพาะจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีการจัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต่องบประมาณ
หรือภาระทางการคลังในอนาคตตามที่คณะกรรมการกำหนด
(มาตรา 27)

- ให้องค์กรของรัฐ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการนั้นจัดทำแผนบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ ประมาณการรายจ่าย แหล่งเงินที่ใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการ และประโยชน์ที่จะได้รับ โดยต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ ต่อคณะรัฐมนตรี และในกรณีที่การดำเนินการก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ ของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ ให้จัดทำประมาณการการสูญเสีย รายได้และประโยชน์ที่จะได้รับ เสนอในการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี ด้วย
- ในการพิจารณาอนุมัติให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาความจำเป็นเร่งด่วน ประโยชน์ที่ได้รับ และภาระทางการคลัง หรือการสูญเสียรายได้ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย
- ให้องค์กรของรัฐ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานเปรียบเทียบ ประโยชน์ที่ได้รับกับการสูญเสียรายได้ที่เกิดขึ้นจริงกับประมาณการ ที่ได้จัดทำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเป็นประจำปีทุกสิ้นปีงบประมาณ จนกว่าการดำเนินการดังกล่าวจะแล้วเสร็จ

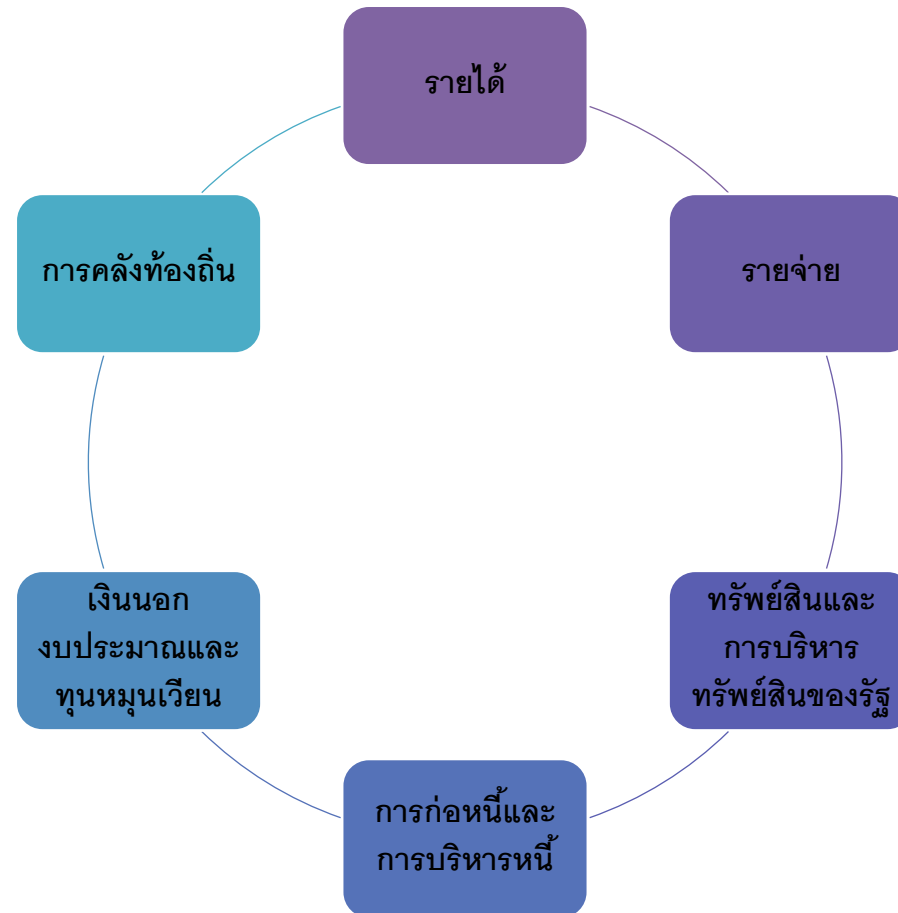
การมอบหมายให้องค์กรของรัฐดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ โดย
รัฐบาลรับภาระจะชดเชยค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้ในการดำเนินการนั้น
(มาตรา 28)

- ให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายและอยู่ภายใน ขอบแห่งวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐนั้น
- เพื่อฟื้นฟูหรือกระตุ้นเศรษฐกิจ หรือเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบ อาชีพหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน หรือเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ได้รับ ผลกระทบจากสาธารณภัยหรือการก่อวินาศกรรม
- ในการมอบหมาย คณะรัฐมนตรีต้องพิจารณาภาระทางการคลังของรัฐที่อาจ เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ของรัฐ ซึ่งได้รับมอบหมายนั้น และแนวทางการบริหารจัดการภาระทางการคลัง ของรัฐและผลกระทบจากการดำเนินการดังกล่าว
- ภาระที่รัฐต้องรับชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ต้องมียอดคงค้างทั้งหมด รวมกันไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการกำหนด
- ให้องค์กรของรัฐซึ่งได้รับมอบหมาย ไม่ว่าการมอบหมายนั้นจะเกิดขึ้นก่อน พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับหรือไม่ จัดทำประมาณการต้นทุนทางการเงินและ การบริหารจัดการที่รัฐจะต้องรับภาระทั้งหมดสำหรับกิจกรรม มาตรการ หรือ โครงการนั้น ๆ และแจ้งให้คณะกรรมการและกระทรวงการคลังทราบ

- ให้งานของรัฐซึ่งได้รับมอบหมายให้ดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประมาณหรือภาระทางการคลังจัดทำบัญชีสำหรับการดำเนินการดังกล่าวแยกต่างหากจากบัญชีการดำเนินงานทั่วไป พร้อมทั้งเสนอรายงานผลการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายและผลสัมฤทธิ์ต่อรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย
- ให้กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังให้เป็นไปตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 3 วินัยการเงินการคลัง

หมวด 3 วินัยการเงินการคลัง รายได้

ส่วนที่ 1 รายได้ (มาตรา 31 – 36)

ภาษีอากร

- จัดเก็บ อาศัยอำนาจตามกฎหมาย
- ยกเว้น/ลด อาศัยอำนาจตามกฎหมาย โดยจัดทำประมาณการการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่จะได้รับ
- พิจารณาถึงความเป็นธรรม เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ การพัฒนาและสนับสนุนเสถียรภาพ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคม

ค่าธรรมเนียม

- จัดเก็บ ลด ยกเว้น อาศัยอำนาจตามกฎหมาย

รายได้รัฐวิสาหกิจ

- จัดสรรเงินกำไรสุทธิเพื่อนำส่งคลังตามกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ
- ให้รัฐวิสาหกิจที่ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีนำส่งคลัง ไม่น้อยกว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล
- กระทรวงการคลังกำหนดให้นำส่งคลังเพิ่มเติมตามสมควร

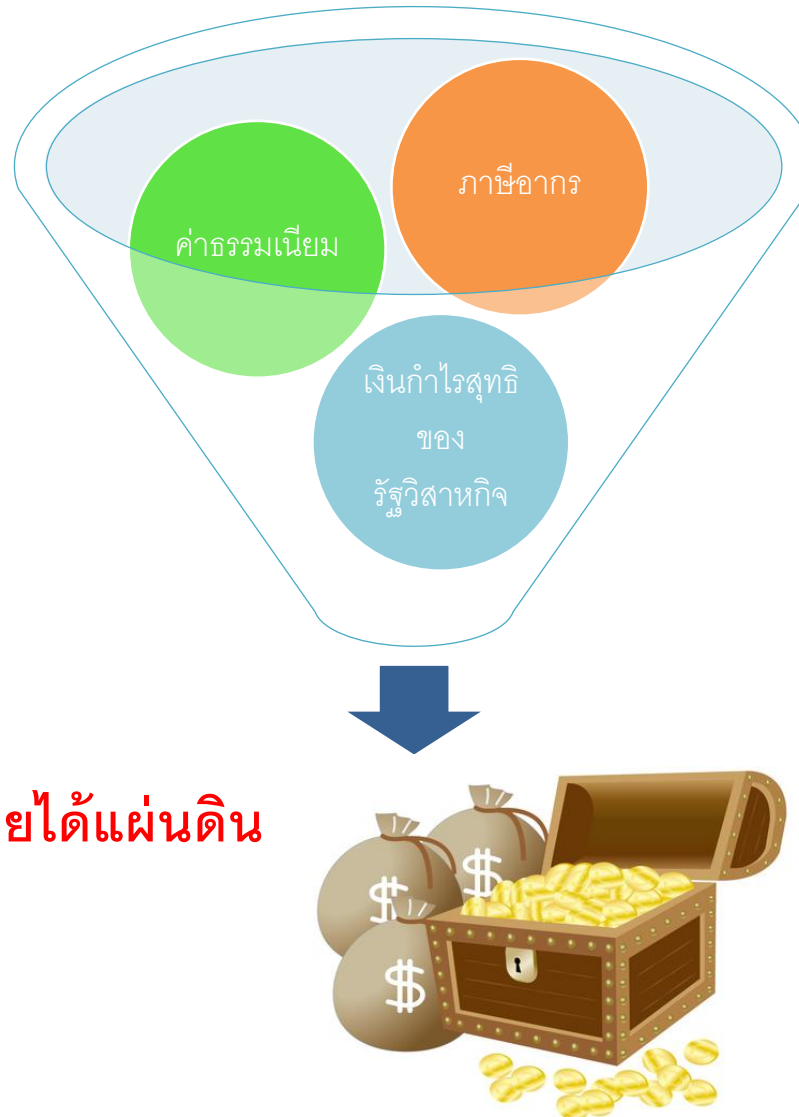
การกั้นเงินรายได้ (Earmarked Tax)

- เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น หรือเพื่อการหนึ่งการใดเป็นการเฉพาะจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

วินัยการเงินการคลัง ด้านรายได้

หลักการ : รายได้แผ่นดินต้อง
นำส่งคลัง

วินัยการเงินการคลัง รายได้

❑ ข้อยกเว้นไม่ต้องนำเงินส่งคลัง

- ✓ มีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น
- ✓ เงินที่มีผู้มอบให้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้จ่ายในกิจการของหน่วยงานของรัฐ
- ✓ เงินที่ได้รับตามโครงการช่วยเหลือ หรือร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ : รมว.กค. จะกำหนดเป็นอย่างอื่น โดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้
- ✓ กรณีมีเหตุผลอันสมควร รมว.กค. อนุญาตให้นำเงินที่ได้รับไปใช้จ่ายได้
 - เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดเชยความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สิน
 - เงินรายรับของหน่วยงานของรัฐที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษา หรือสถานอื่นใดที่เป็นสาธารณประโยชน์
 - เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่
 - เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหุ้นในนิติบุคคลเพื่อนำไปซื้อหุ้นในนิติบุคคลอื่น

✓ เงินที่มีผู้มอบให้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้จ่ายในกิจการของหน่วยงานของรัฐ

กค. ด่วนที่สุด ที่ กค 0402.3/ว10 ลว. 18 ก.พ. 62

✓ เงินที่ได้รับตามโครงการช่วยเหลือ หรือร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ

กค. ด่วนที่สุด ที่ กค 0402.3/ว34 ลว. 23 เม.ย. 62

✓ เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดใช้ความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สิน

กค. ด่วนที่สุด ที่ กค 0402.3/ว18 ลว. 4 มี.ค. 62

วินัยการเงินการคลัง **รายจ่าย**

ส่วนที่ 2 รายจ่าย (มาตรา 37 – 43)

- **หลักการ** การก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงินโดยอาศัยอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย โดยต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส คำนวณ และประหยัด โดยพิจารณาเป้าหมาย ประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐ และต้องเป็นไปตามรายการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานของรัฐนั้นด้วย
- ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎ หรือตามที่ได้รับอนุญาตให้จ่าย

ส่วนราชการ

- การเบิกเงินจากคลัง
- การรับเงิน
- การจ่ายเงิน
- การเก็บรักษาเงิน
- การนำเงินส่งคลัง

ระเบียบที่ รมว.กค. กำหนดโดย
ความเห็นชอบ ครม.

หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมิใช่ส่วนราชการ

- การเบิกเงิน
- การรับเงิน
- การจ่ายเงิน
- การเก็บรักษาเงิน

ต้องวางหลักเกณฑ์และวิธีการ
ตามกฎหมายเพื่อการนั้น ๆ

ระเบียบการใช้จ่ายเงินโดยตรง ราชการของส่วนราชการ

- เป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อย
- เป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติราชการในต่างประเทศ
- เป็นค่าใช้จ่ายตามข้อผูกพันในการกู้เงินจากต่างประเทศ
- เป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถรอการเบิกเงินจากงบประมาณได้

วินัยการเงินการคลัง การจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ

ส่วนที่ 3 (มาตรา 44 – 48)

หลักการ : ต้องเป็นไปตามกฎหมาย โดยต้องพิจารณาประโยชน์ของรัฐและประชาชน ความคุ้มค่า และประหยัด

เงินหรือทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ

- หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบดูแลรักษาและบริหารทรัพย์สิน
- ตามกฎหมาย/กฎ ที่เกี่ยวข้อง
- พิจารณาประโยชน์ของรัฐ ความคุ้มค่า ประหยัด
- รอบคอบ ระมัดระวัง บริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

ทรัพย์สินของแผ่นดินและทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดิน

- กค. รับผิดชอบดูแลรักษาและบริหารทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดิน และจัดทำบัญชีทรัพย์สินของแผ่นดิน
- กรณีมีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานอื่นของรัฐรับผิดชอบดูแลรักษาและบริหารทรัพย์สินของแผ่นดิน ให้จัดทำบัญชีทรัพย์สินและรายงาน กค. ทราบ ตามหลักเกณฑ์ของ กค.

การบริหารเงินคงคลัง

- ตามกฎหมายเงินคงคลัง
- รักษาไว้ในระดับที่จำเป็น ให้มีสภาพคล่องเพียงพอ
- คำนึงถึงค่าใช้จ่ายและต้นทุนในการบริหารสภาพคล่อง

การจัดซื้อจัดจ้าง

- ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
- ดำเนินการด้วยความสุจริต คุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และตรวจสอบได้

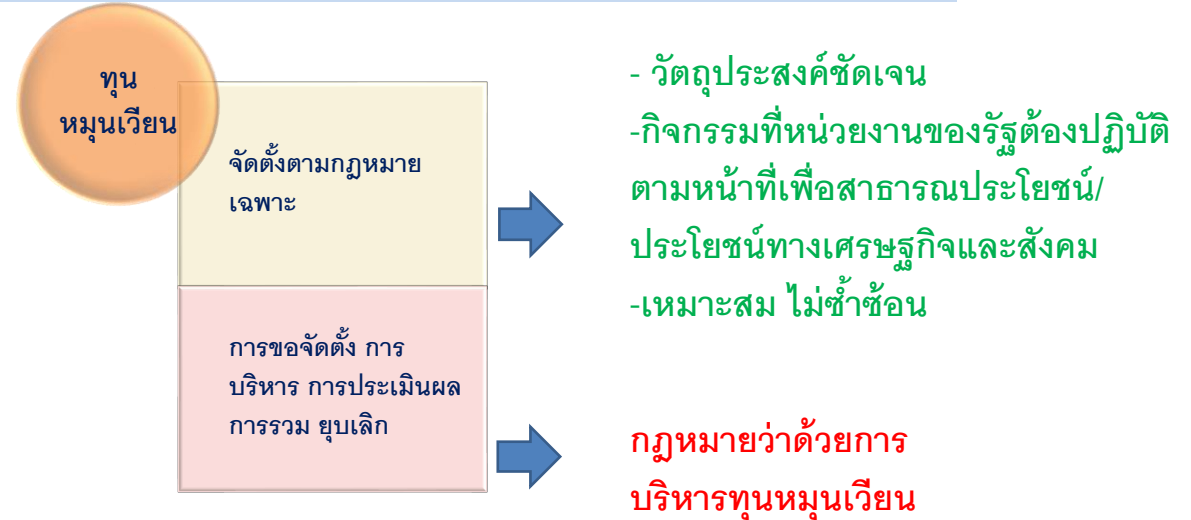
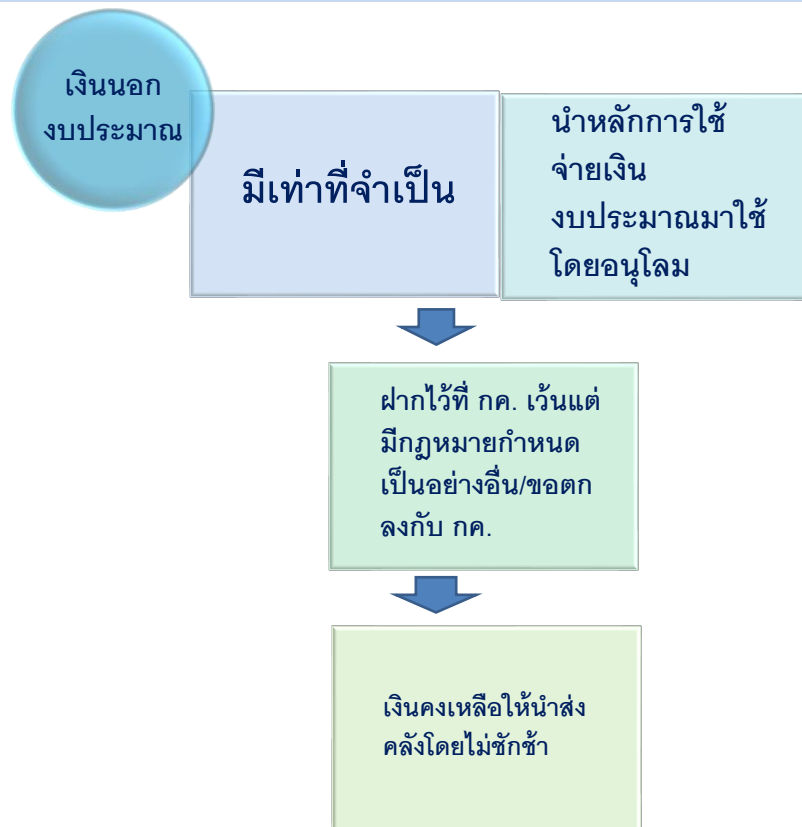
วินัยการเงินการคลัง **การก่อหนี้และการบริหารหนี้**
ส่วนที่ 4 (มาตรา 49 – 60)

- **หลักการ** เป็นไปตามกฎหมายและอยู่ภายใต้ขอบวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐผู้กู้ เพื่อประโยชน์ของประเทศและของหน่วยงานของรัฐ โดยกระทำด้วยความรอบคอบ
- การก่อหนี้และการบริหารหนี้ ต้องคำนึงถึง
 - ความคุ้มค่า
 - ความสามารถในการชำระหนี้
 - การกระจายภาระการชำระหนี้
 - เสถียรภาพและความยั่งยืนทางการเงินการคลัง
 - ความน่าเชื่อถือของประเทศและของหน่วยงานของรัฐผู้กู้

วินัยการเงินการคลัง เงินนอกงบประมาณและทุนหมุนเวียน

ส่วนที่ 5 (มาตรา 61 – 63)

กค. เรียกให้หน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจ/อปท. นำเงินนอกงบประมาณเกินสมควรส่งคลัง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ รมว.กค. กำหนดโดยความเห็นชอบ ครม.

ส่วนที่ 6 การคลังท้องถิ่น (มาตรา 64 - 67)

หลักการ : อปท. ต้องจัดเก็บรายได้ให้เพียงพอในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ

วินัยการคลัง

- การจัดทำงบประมาณ
- การใช้จ่าย
- การก่อหนี้ผูกพัน
- การบริการทรัพย์สินของ อปท.

ต้องโปร่งใส ตรวจสอบได้
โดยพิจารณาผลสัมฤทธิ์ ความ
คุ้มค่า ความประหยัด และ
ภาระทางการคลังในอนาคต

การก่อหนี้ของ อปท.

หลักการ : การก่อหนี้ ของ อปท. ตามอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย
จัดตั้งนั้น ถ้าเป็นการกู้เงินหรือการออกพันธบัตรหรือการค้ำประกัน
ให้อยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะด้วย

การกู้เงินเป็นเงินตราต่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบ
จากรัฐมนตรีและ กรม. ด้วย

หมวด 4 การบัญชี รายงาน และการตรวจสอบ

- กระทรวงการคลัง

กำหนดมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

บก.ที่ กค 0410.2/ว431 ลว. 24 ก.ย. 61

หน่วยงานของรัฐ

- จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายบัญชีภาครัฐ

รัฐวิสาหกิจ

- จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีรับรองทั่วไป

ทุนหมุนเวียน

- จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามที่กฎหมายว่าด้วยทุนหมุนเวียนกำหนด

- กระทรวงการคลัง

กำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติผู้ทำบัญชี เพื่อจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน

กค. ที่ กค 0410.2/ว29 ลว. 5 เม.ย. 62

รายงานการเงินประจำปีงบประมาณ

งบแสดงฐานะการเงิน และ งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

หน่วยงานของรัฐ

- จัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณ ส่ง สตง. ภายใน 90 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ/ตามที่ตกลงกับ กค. (ส่ง กค.ด้วย)

สตง.

- ตรวจสอบรายงานการเงินที่หน่วยงานของรัฐส่ง ภายใน 180 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ/ตามที่ตกลงกับ กค.
- ตรวจสอบและรายงานผลตามนโยบาย หลักเกณฑ์และมาตรฐานที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

หน่วยงานของรัฐ

- ส่งรายงานการเงินประจำปี และรายงานผลการตรวจสอบของ สตง. ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการตรวจสอบจาก สตง. ให้กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ และกระทรวงเจ้าสังกัด (กรณีหน่วยงานของรัฐสภา ศาล องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การอัยการ ให้ส่ง คณะรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ)
- เปิดเผยต่อสาธารณชน/เผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงการคลัง

รายงานสถานะหนี้สาธารณะ/หนี้ภาครัฐความเสี่ยงทางการคลัง เสนอ ครม. และคณะกรรมการนโยบายฯ ภายใน 60 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

บัญชีการเงินแผ่นดิน

- ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

รายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณประจำปี งบประมาณที่สิ้นสุด

- เสนอ รมว.กค. ภายใน 45 วัน
- เสนอ ครม. ภายใน 60 วัน
- เสนอรัฐสภา ภายใน 90 วัน

รายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ

- งบแสดงฐานะการเงิน
- งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
- งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ
- งบกระแสเงินสด
- รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ

ส่ง สตง. ตรวจสอบ ภายใน 90 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

สตง. จัดทำรายงานผลการตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ ให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

กค. เสนอรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ และรายงานผลการตรวจสอบของ สตง. ต่อ ครม. เพื่อเสนอรัฐสภา ภายใน 210 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

รายงานการเงินรวมภาครัฐ

แนวปฏิบัติในการจัดทำรายงานการเงิน
ภาพรวมสำหรับหน่วยงานของรัฐ
ที่ กค 0410.2/ว2 ลว. 28 ม.ค. 62

รายงานการเงินรวมของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ

- รายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ
- รายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ
(ยกเว้นรายงานการเงินของรัฐวิสาหกิจ และ อปท.)

รายงานการเงินรวมของรัฐวิสาหกิจ

รายงานการเงินรวมของ อปท.

- เสนอ กรม. ภายใน 210 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ
- หน่วยงานของรัฐได้ไม่ส่งรายงานการเงินภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ กค. เปิดเผยไว้ในรายงาน และแจ้งไว้ในรายงานที่เสนอ กรม.
- เปิดเผยต่อสาธารณชน และเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงการคลัง จัดทำรายงานความเสี่ยงทางการคลังประจำปี ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เสนอคณะกรรมการนโยบายฯ เพื่อประกอบการจัดทำแผนการคลังระยะปานกลาง และเสนอ กรม. เพื่อทราบ

ตรวจสอบภายใน ควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง

หน่วยงานของรัฐ จัดให้มี

การตรวจสอบภายใน

กค. ด่วนมาก ที่ กค 0409.2/ว123 ลว. 14 พ.ย. 61

การควบคุมภายใน

กค. ด่วนมาก ที่ กค 0409.3/ว105 ลว. 5 ต.ค. 61

การบริหารจัดการความเสี่ยง

กค. ที่ กค 0409.4/ว23 ลว. 19 มี.ค. 62

ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

หมวด 5 การตรวจเงินแผ่นดิน

หลักการ

- กระทำโดยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เทียบธรรม กู้หาญ ปราศจากอคติ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
- เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

กรณีกระทำความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ การสั่งลงโทษทางปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ขอบคุณครับ

กรมบัญชีกลาง กองกฎหมาย
กลุ่มงานด้านเงินรายได้แผ่นดิน
โทร. 0 2127 7250